

INSERTIUNI:

se plătesc cu prețuri foarte reduse.

Manuscrisurile sunt a se adresa redacției și acelea nu se înapoiază.

Epistole nefrancate nu se primesc.

ACTIVITATEA

Foaie politică, economică, socială și literară.

ABONAMENT:

Pe an 6 cor. pe 1/2 an 3 cor.

Pentru plugari—țărani pe an 4 coroane.

Pentru România și străinătate: Pe an 16 franci.

Un număr costă 12 bani.

EDITOR, PROPRIETAR ȘI ȘEF-REDACTOR:

DR. AUREL MUNTEAN

Apare în fiecare Joi.

REDACTOR RESPONSABIL:

LAURIAN BERCIAN

Organisarea!

O discuție lungă și lată s'a încins prin toate ziarele noastre politice, că oare care mod de organizare politică ar fi cel mai potrivit?

Devisa noastră, că *se nu jertfim esența pentru formă*, a acceptat-o »Libertatea« și pe baza »aceasta, crede, că e bine și corespunzător cerințelor noastre naționale, ca numirea partidului nostru, se nu aibă nici un criteriu de național-român; că doar pentru aceea poate lucra în spirit românesc, poate mai românesc decât cel de până acum!

Că ce greșală oribilă, și ce *hyperloialitate*, ba ce *lipsă de ambițiune națională* zace în vederile celor dela »Libertatea«, în *privința aceasta*, așa credem că nu-i de lipsă să mai dovedim;

E destul să amintim, că noi *ca naționalitate* pretindem să fim considerați, drepturi pentru *naționalitatea noastră* voim să validăm.

Sforțările noastre politice doar nu urmăresc scopul, ca unul sau altul, singuratic, să ajungă la ceva favoruri.

Dacă-i așa, apoi numele partidului nostru *trebuie* să aibă și epitet român.

Ordinațiunea lui Hieronymi nu *trebuie* doar că noi *Românii cu forța* să o punem în aplicare!

Pentru-ce să ciontăm noi epitetul român din numirea partidului nostru național, când cetim în toată ziua chiar și în ziarele maghiare numirea de *partid național*, — vorbind ele de partidul nostru național —?

Pentru-ce să îmbrăcăm noi, ne silii de nimenea caracter cosmopolit, eliminând caracterul român din numirea

partidului nostru, când poporul nostru *trebuie*, că *deja din numele partidului* se știe, că acest partid care apelează la sprijinul, la inima lui, e partid român?

Doar' cine a parcurs cu atențiune mersul lucrurilor, a trebuit să priceapă, că peste ordinațiunea lui Hieronymi, chiar și obștea maghiară a trecut puțin la ordinea zilei.

Numirea de *deputați naționali sârbi, slovaci, nu e mai mult teorie*; ci e o *realitate*, aceea există, se luptă deja în parlament, și

Se luptă sub numele de deputați naționali slovaci, sârbi!

Și, cum se numește partidul Sașilor? »*Sächsisches Volkspartei*«, adică, partid *poporal săsesc*; fără de-a mai întimpina pedeci în folosirea epitetului *național-săsesc*.

Știindu-le toate acestea, apoi se nu ne mirăm de ideea scintită și peste măsură nesocotită, că: haid să eliminăm din numirea partidului nostru ce-i românesc!

Dacă le este permis Sașilor să poarte partidul lor numele de: partid *poporal săsesc*, apoi fără multe măestruturi sofistice să botezăm și noi partidul nostru: *Partid poporal român*.

Așa nu se lovește nici în cuvintele ordinațiunii lui Hieronymi și totuși are numire *românească*.

Atât referitor la *numirea partidului*, — repeșind, că până la ultima posibilitate, nici când nu am putea consimți cu nește încercări ușurative de schimonosiri eșite din explicarea confusă a devisei: să nu jertfim esența pentru forme.

Ar fi foarte de dorit, că cine nu are dibăcia recerută, *se nu se joace cu*

cuțitul, că nu taie numai în ghiarele sale, ci poate face rău cauzei mari.

Încât privește organizarea, apoi noi credem, că organizarea noastrăde până acuma, cu sistemul de-a alege deputați *poporali români* din fiecare cerc electoral, pentru o conferență *poporală română*, ar trebui susținută.

Dacă-i permis să existe partid *poporal săsesc*, apoi nu poate încapa îndoiială, că v'a putea exista și partid *poporal român*.

Și dacă există partid *poporal român*, apoi nu poate fi vorbă, că cercurile acestui partid doar ar fi oprite, ca să nu trimită delegații sei la o conferență generală.

Fiind conferență generală, apoi e lucru firesc, că aceasta are tot dreptul de-a constitui un *comitet central*; fiind preafirește de lipsă' ca să se înființeze și *comitete cercuale* — nu comitatense — în *fiecare cerc electoral*.

Aceasta ar fi o organizare perfectă după părerea noastră; și nu ne costă decât, că în loc de »*partid național român*« se ne botezăm partidul nostru: »*partid poporal român*«; prin aceasta dispăre adecă toată baza de a ne putea pune pedeci, sub cuvânt, că aici în țara noastră numai o națiune unitară politică există, și așa numirea de partid *național român* ori sârb ar sta în contradicție (!) cu legea despre egala îndreptățire a naționalităților (art. de lege 44 din 1888).

Recomandăm din toată inima noastră românească aceste vederi spre apărarea »*Telegrafului Român*«, »*Gazetei Transilvaniei*«, »*Tribunei*« și »*Drapelului*« — despre »*Libertatea*« nu mai amintim, că după astfel de scintituri regretabile, noi *din punct de vedere*

național-politic, această foaie nu o putem considera de foaie serioasă.

Sfârșim cu aceea, că comitetele mai sus amintite sunt *factori morți*, *dacă nu pășim în luptă parlamentară*; că înzădar ne vom tot aduna la conferență noi între noi, dacă nu vom intra în parlament, ca acolo să ne facem datorițele, despre cari din cea mai slantă convingere a scris deja atât de mult acest modest ziar.

Așa vedem însă, că *părăsirea rezistenței pasive, e un lucru mai mult ca sigur*; și va fi o mare satisfacție pentru noi, că deși am fost expuși la colosale atacuri — ici-colea și malițioase — dar' totuși a învins ideea *activității politice*, propagată de vechiul »*Telegraful Român*« și adusă în discuțiune și de modestul nostru ziar.

Am luptat și sosind timpul potrivit vom lupta totdeauna din perfectă bună credință ba din firmă convingere și în mod *resolut*, *fără șovăire față de ori și ce fel de terorism*.

Noi considerăm *motivarea pășirii noastre de exhaustată*, scopul politic e asigurat, și mai departe ne vom ocupa mai mult cu chestii sociale, economice și literare, unde încă avem mult, foarte mult de-a lucra!

— *Tisza Kálmán*, conducătorul opoziției de odinioară, mai târziu trecut în partidul deakist — liberal, zdrobitorul naționalităților, fost ministru președinte și conducătorul guvernului în restimp de 15 ani, a repausat Luni dimineața la 7 ore în Budapesta, după o agonie îndelungată. Abrudul n'a avut fericirea a fi reprezentat în dieta țării de alesul lor.

FOIȘOARA

Sus inima.

Avem o mândră țeară —
Prin timpi de jale-amară
Strămoșii se luptară
S'o scape de stăpâni.
Azi singuri noi Românii
Suntem în ea stăpâni,
Sus inima, Români!

O lege-avem străbună —
Prin veacuri de furtună
Ea n'a putut s'apună
Strivită de păgâni.
Ne-a fost Cel-Sfânt tărie
Și-n veci o să ne fie:
Sus inima, Români!

În țeara românească
De-apururi se trăiască
Credința strămoșească
Și graiul din bătrâni.
Spre Domnul țării gândul
De-apururi noi avându-l,
Sus inima, Români.

G. Coșbuc.

Iubire.

— Idei răslește privitoare la psihologia ei. * —

III.

Apa clocotea în ciainic. Petre, stăpânul casei, pregăti ciaiurile apoi se așază și el la masă. Din filingeane eșiau nori deși de aburi și odaia întreagă se împlu de mirosul aromatic al ciaiului.

— Ei, și vei continua azi? — întrebă Alexe între două sorbituri. — Mi-ar plăcea să aud și sfârșitul.

Nicu făcu din cap și golindu-și filingeana, i-o întinsă lui Petre s'o umple din nou, apoi începu:

— Va fi poate de ajuns să repet numerii magici ai iubirii, ca să știți de ce era vorbă. La iubirea cu sufletul: trăești în trecut, — simțești, — abzi; la iubirea cu inima: trăești în prezent, — știi, — faci planuri.

Deja din asta poți ajunge — pe baza combinării — la numărul magic al iubirii cu mintea: trăești în viitor — judeci — lupți.

— *Iubești cu mintea!* Ești deja om matur, ai trecut peste anii primejdioși ai tinereții, sau împrejurările, pățaniile te-au copt încă înainte de vremea asta. Trecut, prezent pentru

*) Lucrarea de față e schița unei lucrări mai lungi, d'aceia forma cam abruptă.

tine nu există; te gândești numai la *viitor*, dar' nu ca să te pierzi în visări, ci ca în fericirea ce-ți făgăduiește ajungerea țintei tale, să găsești îndemn nou, puteri noi spre *luptă*. Nu-ți țezi nădejdi, a căror împlinire atrîrnă numai dela o fericită întemplantare, ci cum-penești, *judeci*, luând în socotință numai realitatea.

Așa așezat te simțești când te gândești la *Ea*. Înțelegi acum rostul vieții. Până aici dibuiai numai în întunec, acum însă vezi scopul ei clar. Ați fost creați unul pentru altul, dar nu ca o parte să fie fericită pe conta celeialalte părți, ci ca reciproc să vă fericiti. Nu te mai gândești numai la *Ea*; eul tău ce-i drept dispăre, dar nu în ființa *Ei*, ci în o nouă ființă, în o ființă dublă, în care se contopește și eul *Ei*, în *noi*... Acest *noi* îți dă puteri, te umple cu bucurie de viață, îți alungă gândurile negre, îți cristalizează scopul vieții în înțeles corespunzător...

— E de prisos să mai continui. Și din abrupte caracterizări, din fragmentara analiză de până aici a trebuit să zărești isbitoare regularitate, ce există între toate trei felurile de iubire și manifestările acestor iubiri și asemănarea între cele trei iubiri însele.

Pe când în stadiul întâiu — de obicei ești copil și *Ea* ți-e amorul întâiu — o singură

idee te predominează: fericirea *Ei* cu ori-ce preț, și eul tău se pierde în idealul tău, — în stadiul al doilea — de obicei ești tînăr, mai păfit — pe lângă *Ea* începe a se validita și eul *tău*, — în stadiul al treilea — când de obicei ai ajuns deja om serios — și eul *tău* și al *Ei* se pierd într'o ființă nouă: în *noi*.

Vedeți și aici numărul magic? *Ea* — *Ea și Eu* — *Noi*.

Și ceilalți numeri magici? Simțești — știi — judeci... abzi — faci planuri — lupți... trăiești în trecut — prezent — viitor!... Ori cum ai întoarce ajungi la numărul 3, la numărul magic al vieții întregi, căci în trei întrebări se poate concentra analiza ei: de unde? pentru-ce? unde?

— Ați dat de multe ori din cap, une ori în semn de aprobare, une ori în semn de contradicție. Multe observări vi-s-au părut potrivite și la loc, altele nepotrivite și ilogice, toate însă — paradox.

M'ăși și fi mirat dacă ar fi fost altminteri; ași fi și fost surprins peste așteptare dacă teoria mea paradoxă ar fi fost primită din partea voastră fără ori-ce obiecționare. Veți fi nutrit când-va față d'o femeie și simțeminte — după voi de iubire, dar de o iubire ce nici cum nu-și găsește loc corespun-

Onorat sinod protopresbiteral!

Cu privire la starea și administrarea tractului protopresbiteral gr.-or. al Orăștiei în decursul anului 1901 am onoare a prezenta următorul

Raport general:

Numărul exebitelor ce au intrat în decursul anului 1901, a fost de 1030, față de numărul 668 din anul 1900, un creșterea de 362. Comitetul protopresbiteral în decursul anului a ținut 4 ședințe, ear' scaunul protopresbiteral a fost de atâtea ori convocat, de câte ori a fost lipsă, resolvând mai multe agende ținătoare de competența sa și anume: censurarea alegerilor de parochi și a proceselor matrimoniale bisericești obvenite.

Exebitele intrate afară de un mic și neînsemnat număr pendent, toate au fost resolve în ordine

Despre populațiunea și clerul gr.-or. din acest protopresbiterat am onoare a prezenta, pe baza datelor intrate dela oficiile parohiale, protocolul protopresbiteral, din care, în reasumarea starea clerului și a populațiunii se presintă astfel:

I. a) un protopresbiter-paroch în Orăștie; b) 53 parochi în 52 parochii; c) 4 capelani; d) 2 parochi în retragere; e) 1 paroch-protopresbiter onor. pensionat; și f) 2 clerici cu examen de calificare aplicați, în mod provizor de învățători și 1 cleric de anul II. fără examen.

II. Numărul familiilor face 9509, Numărul sufletelor, bărbați 20.100, femei 19.729, laolaltă 39.829, față cu anul 1900 o creștere de 544 suflete.

III. Știu ceti și scrie, bărbați 6321, femei 3662, laolaltă 9983, față cu anul 1900 o creștere de 413.

IV. S'au încheiat căsătorii bisericești 327 civile. Dintr'acestea mixte 16. Conviețuiri ilegale 154.

V. S'au născut legitimi: bărbați 710 femei 662, laolaltă 1372; ilegitiimi: bărbați 44, femei 39, laolaltă 83. Peste tot 1455 nașteri.

VI. Au murit: bărbați 508, femei 519 laolaltă 1027. Din acestea sunt de moarte silnică: bărbați 9, femei 2, laolaltă 11. Treceți religioare: la noi 3, dela noi 1.

În decursul anului a repausat parochul din Orăștioara de sus, David Avrănescu și s'a instituit de parochi, dl Nicolau Todea în Almașul mic și Eftemie Costescu în Boiu. Parochii vacante sunt de tot 10 și anume: Almașul-mare Bradet, Almașul mare Joseni, Feredeu, Homorod Joseni, Mada, Orăștioara-de-sus cu filia Grădiște, Poiana, Valea Jepi, Valea-mare și Voia. Toate acestea sunt administrate pr'n preoții din apropiere. La unele parochii nici în urma escierii de concurs repetit nu s'au însinuat concurenții. Cu toate acestea fiind astăzi subsistența preoțiilor ameliorată în mod considerabil din partea

punzător între solurile de iubire îngrate de mine, la care nu se poate aplica teoria mea decât în parte și numai aplicând fără ordine d'aici o regulă, d'acolo una, fără d'a putea urma un sistem stabilit dela început.

Dar dovedește oare asta că teoria mea pentru aceea nu poate fi adevărată, că iubirea nu se poate clasifica, căci nu e supusă unor legi nestrămutabile, ci e un simțământ, analiza căruia — ori cât de conștințioasă ar fi — nu ne poate duce la descoperirea unei regularități consecvente?...!

Dar dacă toate câte se petrec în noi și în jurul nostru își au legile lor, de ce se bucură chiar iubirea de privilegiul bizariității? Nu e mai firesc să cercetezi de nu există oare și alte simțăminte, cari seamănă cu simțămintele iubirii, și să pui apoi irregularitatea de care ai dat pe socoata cunoștințelor confuze despre aceste simțăminte?

Să vorbim numai de simțămintele de afecție. Oare numai iubirea e simțământ de afecție? Puțină gândire și dăm de adevăr. Noi nu numai iubim, ci și simpatizăm și admirăm.

Iubirea, simpatia și admirarea pornesc din același izvor dar au ținte deosebite! Nu putem în aceeași vreme iubi și admira —

statului, avem nădejde, că și aceste parochii vacante în viitorul cel mai apropiat se vor întregi.

Biserici nouă nu s'au zidit, dar' s'au reparat și înfrumusețat unele din cele existente, apoi s'au făcut unele donațiuni frumoase spre scopul zidirilor de biserici: amintim între acești *zeleși începători pe protopresbiterul Samoil Popovici din Beriin*, care a donat câte 400 cor. bisericelor din *Ludești* și *Orăștioara-de-jos*, apoi pe *prednicul credincios, țeranul Ilie Stoicoi din Orăștioara-de-jos* cu o donațiune iarăși de câte 400 cor. pentru zidirea de biserici în aceleași comune.

Infrumusețări, reparări și alte donațiuni spre acest scop s'au făcut mai multe și prin mai mulți binefăcători din diferitele noastre comune ținătoare de tract.

Sinoade parohiale s'au ținut în decursul anului în toate parochiile, luând de basă subțernerea bugetului parochial din toate comunele bisericești.

Procese disciplinare, sunt trei, pendente. În scaunul protopresbiteral locurile devenite vacante în număr de 2 și 1 defensor, sunt de a se întregi prin alegere.

Școalele populare.

În anul școlar 1900/901 numărul elevilor obligați a frecuenta școala a fost: dela 6—12 ani: băieți 2301, băiete 2020 suma: 4321. Dela 13—15 ani: băieți 826, băiete 734, suma 1560.

Au cercetat școala în semestrul I.

Dela 6—12 ani: băieți 1622, băiete 1195 s. 2817.
• 13—15 • • 431, • 403 • 834.

Au cercetat școala în semestrul II.

Dela 6—12 ani: băieți 1407, băiete 1064 s. 2471.
• 13—15 • • 431, • 403 • 834.

Suma tuturor elevilor cari au frecuentat școala, în anul de față: băieți 2029, băiete 1588 laolaltă 3617, adică 74%.

Edificii proprii școlare sunt 38, închiriate 11, corăspunzătoare 38, necorăspunzătoare 11.

Cu totul avem 49 școale, la cari au funcționat 58 învățători.

Averea școalelor.

Nemișcătoare: edificii, pământuri c. 128.345.96. Mișcătoare: bani, hârtii de valoare c. 8.971.68.

Suma cor. 137.317.64

Venitul anual al școalelor în total face 19.723 cor.

Conform conspectelor cari conțin date și mai speciale amintesc, că examenele publice s'au început la 10 Maiu și s'au terminat la 22 Iunie 1901. Cele mai multe sub conducerea subsemnatului și numai la acelea s'au denumit ca comisari preoți pricepuți, la cari timpul și împrejurările stricte n'au permis prezența protopresbiterului.

15 învățători au avut rezultat slab la examen și la 1 școală nu s'au ținut regulat prelegeri, la 21 școale rezultatul a fost îndestulitor, la 12 bun și la 8 foarte bun. Acolo unde rezultatul este mai slab, școalele au

aceeași persoană, căci iubim cei-ce ne sunt inferiori, simpatizăm cu cei-ce ne sunt egali și admirăm pe cei cari ne sunt superiori.

În asta își găsește explicarea faptul, că față de femei de comun simțăminte numai iubire, căci ele deja dela început ne sunt inferioare, în asta apoi faptul că cu bărbații mai ales simpatizăm, sau îi admirăm...

Dar despre asta de altă-dată,

I. I. Scoopul.

• Un preot certa pe un țeran, pentru-că nu mergea la biserică.

— Cetești câte-odată în biblie, întreabă preotul.

— Nu cetesc!

— Bravo, nici nu vei mai fi știind cine te-a creat?

— Nu știu!

— Prostule, vezi dacă voui întreba pe băiatul acesta, de sigur va ști.

— El poate să știe, că nu este de atâta vreme pe pământ, dar eu sunt mai de mult și mi-am uitat de-atunci.

fost și mai înainte neglijate și tot cu învățători provizori slab salariați. În comuna Băcăia fiind preotul și învățător, și fiind bolnav, prelegerile nu s'au putut ține regulat.

Examenale de religieune la școalele străine din tract s'au ținut sub presiul protopresbiterului cu rezultat corăspunzător.

Visitațiune școlară s'a făcut în decursul anului odată, și la examen a doua-oară, făcându-se raport despre starea școalelor și a învățământului din tract către veneratul Consistor. De asemenea s'au luat toate măsurile de lipsă din partea protopresbiterului, pentru ca să se delature ori-ce scădere ce se arată, la școală, mobiliar, recuise și învățământ. Cu toate aceste sanarea cea adevărată se așteaptă dela paroch, ca director local, în conțelegere cu comitetul și epitropia parochială.

Spre acest scop s'au dat mai multe circulare din partea vener. consistor.

Mai amintesc, că în feriile sf. sărbători ale Paștilor s'a ținut conferența învățătorilor din tract aici în Orăștie, și că rezultatul aceleia a fost destul de instructiv și mulțamitor.

Averi bisericești școlare, conform consemnării despre starea averilor, cu finea anului 1900/901, numărul bisericilor este 71 în preț de 344.170 cor. Case parohiale 15 în preț de 24.980 cor. Pământ, ca donațiune preotească se află 343 jugere 1190⁰⁰, în preț de 53.820 cor. 40 fil.

Pământ, ca fundațiune bisericească se află 278 jugere 847⁰⁰, în preț de 38.577 cor. 40 fileri.

Edificiile școlare represintă o valoare de 117.960 cor.

Pământ ca dotațiune învățătorească 25 jugere 638⁰⁰, în preț de 2036 cor. 16 fileri.

Pământ, ca fundațiune școlară se află 74 jug. 288⁰⁰, în preț de 11.164 cor. 80 fil.

Capitalele, fondurile și fondațiunile bisericești fac 102.595 cor. 55 fil.

Prețul mobilelor, recuiseilor și ornamentelor bisericești fac 89.403 cor. 89 fil.

Datoriile ce școala are să le plătească fac 2949 cor.

Aceste sunt, on. sinod protopresbiteral, în liniamente generale datele despre starea tractului privitoare la afacerile bisericești școlare și fundațiunile cu finea anului.

Cu privire la administrarea specială a tractului îmi țin de datorință a accentua, că conform opiniunii exprimate de onor. sinod prin decis în anul trecut, agendele protopresbiterului, după incorporarea celor 34 comune, s'au înmulțit așa de mult, încât o singură putere este cu neputință de a îndeplini toate agendele și în urma acestora, neavând noi nici un fond disponibil, angagiarea unei puteri ajutoare la scris, încălzit și luminat cancelariei, se acoper din salariul de 600 cor. al protopresbiterului așa, că repartițiunea dela comune se folosește exclusiv spre scopul acesta și spre înființarea cu timpul a unui fond propriu protopresbiteral, conform rațiociniului, care se va prezenta separat.

Orăștie, 23 Februarie st. v. 1902.

Vasile Domșa m. p.,
protopresbiter.

Lume întoarsă.

II.

Din expunerile „Proceduri vițioase” se vede cât pe colo, că »Tribuna» a avut de țință a lovii în hoții de păgubași, cum se zice, dela Orăștie, Deeș și alte locuri, unde de câtăva vreme s'au persiflat asupra unor factori — după ea — valoroși.

Zicerea nimerită »Homo homini lupus» se poate aplica însă numai la acei valoroși, a căroră apărare se vede că o are înaintea ochilor, acest principiu de etică pesimistă nu-și va pierde rostul, până când interesele mârșave își va juca rolul în jurul clicei separatistice, cari nu lasă prilej neexploatat în favorul membrilor sei.

Că frământările au mânecat numai cu scop de-a înainta binele obștesc și a stîrpi egoistica rîvnă de monopolizare și numai pe seama unor familii, mai puțin chemate, o dovedește ori și care din tovarășie. Numai strajnicele atacuri au dat mai târziu anză la ființa clicei, compusă cam pe sprânceană și alcătuită din diferite elemente, cari cu binele obștesc nici când și cu nici un prilej nu s'au ocupat. Elemente, cari din punct de vedere românesc absolut nu au număr, nu numără și nu vor număra nici când nimic.

Numai purtării îngâmfate și motivelor mincinoase am fost siliți a le pune stavilă, de câte-ori am avut ocaziune. *Aceasta o am făcut, pentru-că ne îndreptățește poziția și referințele de tovarășie, cari nu se vor trage la indoială din partea celor interesați. Că cine s'a folosit de spuză pe turta proprie?* lăsam la judecata publicului interesat. Abună-seama, că numai aceia, cari au beneficiat de poziția lor în mod bătător la ochi.

Cerca-tam în rînduri a îndrepta pe cei bolnavi și culpabili, însă cu puțină reușită. *Acum siliți vom fi a purcede și pe căile prescise de lege, căci îndreptarea numai așa se poate obține.*

Lupta inițiată a fost cât se poate de onestă și numai motivele întortocheate, apoi represaliile săvîrșite, au dat naștere la sbiciuiri mai aspre, căroră urma-vor și altele mai drastice la timpul și locul potrivit.

Tocmai lupta noastră a fost deschisă cu scop de-a stîrpi interesele personale, pe cari »Tribuna» în mod arbitrar ni-le atribuie nouă. Aceasta nu am răbdad-o, prin urmare *procedul lor a fost vițios.*

Cine nu recunoaște, că a răsturna o persoană de dragul alteia, a sdrobi pe de-aproapele de dragul tîu propriu, nu indică altceva, decât o natură catilinară? *Chiar clica a săvîrșit de acestea în mai multe ediții, prin urmare numai binele de obște nu l-a avut în vedere. Aci se poate aplica zicerea: »zi-i mamă gușată. se nu-ți zică ea»!*

Armele folosite de noi, la adresa căroră sună cei 2 articoli ai »Tribunei», până de față au fost oneste. Argumentele au fost spuse pe față și multe și recunoscute din partea detentorilor cărmei. Cum s'a făurit însă totdeauna majoritatea prin care fu paralisată acțiunea înspre introducerea unei administrații corecte și corăspunzătoare, aveavom prilej a o dovedi pe deplin atunci, când ne vom folosi de celea mai oneste arme legale, dela cari până acum intenționat ne-am reținut. Acum, când neîntrerupt două ziare române răspândesc, fel și chipuri de ziceri moralisătoare tot numai la adresa noastră, ne ținem de datorință a lua în ajutor și legalitatea, care har Domnului! nu se va mânia după însușirile de clicărie și pe temă de monopolizare.

Această procedură ni-se impune tocmai din punct de vedere moral și pentru noi, dar' mai cu seamă pentru publicul din afară, peste măsură rău informat. *Urmările vor dovedi apoi, cari suntem pe lângă respectarea adevărului și cari țin seamă de principiul de responsabilitate.*

Intrigele ascunse, exploatarea tendențioasă a multor fapte mistificate cu scop egoist, debitarea de știri născocite, patima oarbă, întreg acest arsenal de ilegalități și de reușități numai prin alergarea pe la autorități competente în

materie le vom putea descoperi, *ear' descoperite odată, ne vom servi de argumente pentru resfrângerea tuturor învinuirilor, cărora pe nedreptul am fost expuși.*

Chiar noi am ținut seamă totdeauna de terenul pe care am dat luptă, că s'a transplantat pe toate terenele publice, vina o poartă aceia, la cari cu drept se poate aplica zicerea: »Homo homini lupus«. Insușirile lor, aduse din casele părințești, a infectat și pe unii, cari nu aveau apucături stângace. De altcun toate celea perondate în viața socială română sunt fructele tacticei »divide et impera«.

Nu binele cauzei, nu combaterea vre-unui act greșit al fratelui tău, ci pur și simplu nimicirea lui, *ca nu cumva, văzându-i în cărți, și dat de gol, s'și peardă locul de tignă...* aceasta este trista pornire, care bântue totdeauna frământările noastre sociale.

Cred, că »Tribuna« nu ne va lua în nume de rău, dacă i-am întors zicerea. Am făcut-o, pentru că așa corăspunde adevărului, cu deosebi pe la noi.

Casurile concrete, deși nu le numește »Tribuna«, cine mai trage la îndoială, că nu are de țință Orăștia și Deesul? *Dacă pe viitor se va ținea la nivelul principiilor și se va feri de a fi socotită drept ceea-ce a fost:* interesată într-o parte sau într-alta și vor dori o discuție liniștită și dreaptă, noi vom fi cei dintâi, cari vom aștepta o atare ținută obiectivă.

Cu trebile altor localități nu ne ocupăm, rămânem pe lângă Orăștie. Până a nu se înființa inst. »Ardeleana« la anul 1885, al cărui istoric chiar acum se propune a se face, la care înainte o declarăm, că suntem foarte curioși, ce fel de viață socială română a existat? o știm prea bine!

Am promis deja în »Activitatea«, că vom face monografia Orăștiei și a jurului, basați pe date autentice de cari dispunem.

Datori suntem cu aceasta și posterității, cu atât mai tare, că o localitate ca Orăștia, care are trei foi, o Tipografie și două institute de bani, apoi o droaie de inteligență, s'fie scoasă la iveală.

În firul monografiei modeste vom înșira și chiar înfiera mai multe casuri de vrăsmășii sociale, veninoase, apoi existențe catilinare, cari existau, până când *faguri de miere*, adică bancă, nici în pomenire nu era. Atunci vor avea prilej și cei dela »Tribuna« a s'convinge despre bărbății valoroși, cărora nici când nu le-a plăcut rândueli bune, frățești, morale și sănătoase. Numai în firul unei descrieri obiective și minuțioase se pot scoate la iveală caracterele, însă nu după cum »Tribuna« poate că 'și-le închipuiește.

Oamenii de omenie, și frunțașii nepătați nici când nu pot fi luați la goană și calumniați, dacă aceste însușiri sunt de facto caracteristica lor, *însă vai! mulți sunt finuți ca atari, până când și inima lor este neagră și mafele lor pistrife și încălțite. Aceste creaturi divinizate de oameni mici la suflet, sunt aievea de o natură luptească sâlbatică, cuprinși și ca hienele setoase după sânge, se aruncă asupra deaproapelui, ca nu cumva s'î-se răpiască hoitul.*

Bântuie viața noastră socială mai multe păcate, cari de voim a le stîrpi, nu pe calea apucată de »Tribuna« se

pot sana. Trebuie luate toate împrejurările în băgare de seamă, ca s'poți imparțial judeca și pe unul și pe altul.

Alinea ultimă a art. I. o vom tracta în viitor. Că cine »umblă cu doi bani în trei pungi«.

Burii.

Răsboiul din Africa-de-sud.

După o depeșă a lui »Daily Mail«, operațiunile engleze contra răsculărilor din Colonia-Cap au fost mult împedecate prin noua capturare a don' mari convoiuri de proviant destinat pentru orașele de garnisoană din nord-vestul coloniei.

Ministrul de războiu a recercat pe Kitchener, ca s' se exercite o supraveghere mai strictă în privința cailor, declarându-i totodată, că guvernul are temere de spesele cele mari împreunate cu o reînnoire a materialului de cai.

În cercurile financiare se crede iminentă emisiunea de 40 mil. lire engleze ca împrumut de războiu.

În cercurile oficiale holandeze se crede, că generalul Wolseley e însărcinat cu o misiune secretă din partea regelui Eduard. E vorba deocamdată de o schimbare în comanda supremă, fără de a se reflecta însă la Wolseley, ceea-ce ar avea s' dovedească înclinarea Angliei pentru începerea tratativelor de pace.

*

Krüger — despre războiul din Africa. Henri de Hout publică în »Matin« (Paris) un interview avut cu presidentul Krüger, asupra sorții războiului dintre Englezi și Buri. Krüger a zis următoarele:

Speranța și încrederea mea în Dumnezeu e neschimbată. Dumnezeu nouă ne va da triumful final. Englezii ni-au îmbiat pace, amnestie, grație și recompense în bani în schimbul independenței noastre, ca și cum independența ar fi marfă de tîrg. Nici cu toate comorile lumii nu ar putea Englezii s'ne cumpere independența. Am apelat la arbitriul internațional și la conștiința guvernelor: până acum n'am fost ascultați, dar' pentru aceea nu ni-am pierdut curajul. Acuși când Dumnezeu însuși va provoca guvernele, vor fi silite apoi s'î dea ascultare, și Anglia se va pleca cuvîntului lui Dumnezeu. Atitudinea Englezilor nu e îndreptățită, pentru-că ei au început războiul împintenați de pofta de câștig, de dragul câmpurilor aurifere. Armata lor e decimată de bătălii și de morburii; cuceririle lor nu se sporesc, ci din contră, dau înapoi. Pace onorabilă ar mai fi încă posibilă, pentru-că independența statelor bure nu periclitează pacea Africe-de-sud. Dacă nu ni-se lasă independența, războiul nu va avea sfîrșit nici-când.

»Manchester Guardian« (Londra) susține că scopul călătoriei lui Wolseley în Capland e încheierea păcii. Partidul »tory« voește cu ori-ce preț, ca prin încheierea grabnică a păcii s'pună capăt nenorocului războiului.

Același ziar spune, că în anumite cercuri se menține știrea, că un membru al cabinetului s'ar fi exprimat în cercuri private, că războiul din Africa se va termina nu cu victoria Englezilor.

După înfrângerea suferită de Englezi la Meribogo, a urmat o înfrângere morală și mai mare. Generalul bur Delarey a pus pe picior liber pe generalul Methuen, pe care îl prînsă Burii. Chiar zările engleze recunosc acum marinositatea și cavalismul Burilor și unele din ele au scris, că acum Englezii pot s'ia pildă de îndurare dela Buri.

De câte-va zile se vorbește earăși de pace între Englezi și Buri. Se zice anume, că chiar regele Eduard a trimis în Africa-de-sud pe Wolseley într-o misiune extraordinară însărcinându-l s'încheie pace cu Burii, ori-s' stabilească un plan de luptă, care s'facă posibilă o cât mai grabnică încheiere a războiului.

NOUȚĂȚI

— **Tactică greșită.** Reproducem din »Drapelul«: »Libertatea« în N-rul seu de Sâmbătă ne reproșează sub acest titlu, că am combătut articolul d-lui Dr. Mihai, fără de a-l reproduce, și comite lipsa de tact a bănu, că poate de aceea nu l-am reproduș întreg, pentru-că cetitorii »avînd articolul întreg înainte, pot primi din el, ca întreg, o impresiune atât de bună, încât combaterea unor singurătate părți smulse nu mai prinde?« Regretăm că confrății dela »Libertatea« deplasează întreaga discuție în modul arătat. Noi pe acest teren nu le vom urma. De altfel, în același număr ne combate în prim-articol dl Dr. A. Vlad articolul nostru din Marția trecută, fără de a reproduce nici măcar un singur pasagiu întreg din articolul nostru. S' bînuim acum și noi la rîndul nostru?! Noi nu o facem. O discuție serioasă are rost numai până atunci, până se iau cei-ce discută în serios. Nici un om ce se respectă nu poate depăși limita aceasta..

— **Listele electorale pentru anul 1903.** Prin un circulariu al ministrului de interne comisiunile centrale comitatense sunt provocate s' dispună, ca listele electorale generale s' fie expuse la comitat, ear' cele ale alegătorilor din anumite comune s' fie expuse la casa comunală, împreună cu conspectele alegătorilor eliminați din liste. Cu începere dela 5 Maiu st. n. aceste liste și conspecte au s' fie expuse timp de douăzeci zile. Reclamări se vor primi până la 15 Maiu, ear' observări asupra reclamărilor până la 25 Maiu. Asupra reclamărilor și observărilor comisiunile centrale vor hotărî până la 20 Iulie.

— **Maghiarisarea numelor de localități.** Multă gălăgie s'a făcut și se face de câte-va zile în ziaristica maghiară în jurul unei dorințe exprimate de marii industriași din Magdeburg (Germania) cu privire la maghiarisarea numelor de localități în Ungaria. Magdeburgienii cer dela guvernul lor, ca s' ordone oficiilor postale de a respinge scrisorile și coletele postale, cari sunt indicate cu nume de localități maghiarizate, și spre scopul acesta s'a constituit și o comisiune. Hotărîrea aceasta, care este un viu protest în contra maghiarisării numirilor de localități din Ungaria, a deșteptat furia șovinismului și gazetele ungurești fac mare zarvă și tărăboiu și întreabă: cum de cutează Nemții din Germania s'poruncească Ungurilor, ce politică au s' facă acasă la ei? Foaia lui Bartha, de pildă, zice despre Germani, că sunt »obraznici«, dar și »proști«, că sunt »rapaci«, »flămânzi« și »brutalitatea« lor n'are margini. Ba știe s' se spună, că Ungurul are parte de merit la realizarea visului unității germane, că influența maghiară a făcut ca la 1870 curtea din Viena s' nu lege alianță ofensivă și defensivă cu Napoleon III, care de s'ar fi făcut, nu s'ar fi ales nimic de Prusia. Ministru-președinte de atunci al Ungariei, Andrassy, a zădărnicit planul de alianță și monarhia austro-ungară a rămas neutră față cu războiul din 1870/71 fapt, fără de care nu s'ar fi putut realiza unitatea germană și tot din Paris s'ar dicta și azi Europei.

— **Un student orb.** La universitatea din Wandsbek, un student orb a depus zilele trecute matura. Studentul orb se cheamă Priess. După-ce a terminat clasele primare a intrat ucenic la o fabrică, unde în curînd 'și-a pierdut vederea. A fost dus la institutul de orbi din Hamburg, unde a învățat cu multă sîrguință, așa încât 'i-a succed acum s' facă matura. Priess se va înscrie la filosofie, voind s' se facă profesor.

— **Cetate romană în România.** »Universul din București aduce știrea că în comunele Cetate și Dărvani din județul Dolj s'au descoperit urmele unei cetăți romane. Țeranii din împrejurimi, din cele mai depărtate timpuri, zic șanșurilor unde s'a descoperit acea cetate, — »cetățue«. Demn de remarcat este că aceasta cetate se află lângă cătunul numit »Castrele lui Traian« și lângă marele vad numit »Vladul lui Traian«.

— **Răsboiul Burilor cu sfîrșit tragic.** Săptămîna trecută se jucau niște copii din Teplitz de-a Burii și Englezii. Comandantul Burilor era Iosif Prause, în etate de 10 ani. El se afla în dosul unei stînci, unde fu surprins de »Englezi«. Ca s' scape din mâinile lor, s'a aruncat într-o prăpastie, ce era alături de stîncă și a rămas mort. A doua zi circula la școală printre colegii de clasă ai răposatului o țidulă cu cadru negru, pe care se afla scris următorul comunicat: »Pretoria, 14 Martie. Comandantul Burilor, Prause, a căzut azi la Spionskop. S'î fie amintirea neîntă!« — Țidula a fost scrisă de cel mai bun amic al lui Prause, un băiat în etate de 12 ani.

— **Un mire cere rebonificare dela infidela sa mireasă.** De curînd s'a pertractat la Birmingham un nostim și interesant proces. Tînărul — 25 ani — persian Nestorius Marcus avea relații cu o femeie de 42 de ani. Avînd intenții foarte serioase și cînstite au fixat ziua cununiei. Britton Pathi — așa se cheamă mireasa — ce s'a socotit ce nu, căci într-o bună zi în preajma cununiei, a rupt relațiile cu mirele și a pretins ca acela s'î restituie scrisorile, cadourile și fotografiile sale. Tînărul nu s'a mîhnit la schimbarea situației. A restituit liniștit totul ce avea dela infidela mireasă și prin un avocat a împresnat-o cerînd rebonificarea pentru călcarea promisiunii de căsătorie. Mireasa a fost judecată la podeapsa de 1250 de coroane.

— **O mamă, care își arde copilul.** Calta de brutar Max Weigelt din Viena a făcut arătare la poliție, că amanta sa Maria Iursa, care este servitoare la o familie din acel oraș, a născut un copil sănătos și l'a aruncat în ziua nașterii în cuptor, unde a ars. Numai decît s'a dus o comisie la fața locului și a găsit adevărate cele arătate de Weigelt. Însăși fata a mărturisit, că și-a ars copilul, ea afirmă însă, că a fost mort și ca s'î ascundă rușinea, l'a aruncat în cuptor. — Maria Iursa este fîca unui lăcătuș bogat din Favoriten. Ea era de moravuri cam ușoare, întreținea dragoste, ba cu unul, ba cu altul, până ce părinții au isgonit-o din familie și acum își câștigă pâinea cu serviciul. Maria Iursa a fost arestată și în curînd își va ispași purtarea nesocotită cu o grea pedeapsă.

— **Din București la Metz.** Dl locotenent Leonida, din arma cavaleriei, actual adjutant al d-lui ministru de războiu, va face o cursă pe cal la Metz spre a întoarce visita locotenentului german Heyl Kurt, care a vizitat călare Bucureștii. În vederea acestei călătorii dl lt. Leonida a cumpărat cu 5000 lei un cal roib dela directorul hergheliilor din Ungaria.

— **Beția la copii.** Despre copiii, cari cetează kisdedóv-ul din Mezöberény se scrie, că vin la școală totdeauna beți tun. În comună a fost un cules foarte bun de vii și păriuții nu mai dau copiilor apă de beut, ci numai vin. Aceștia povestesc, că părinții lor le dau acasă câte 4—5 pahare de vin în fiecare zi. La școală își aduc gustare pâne muțiată în rachiu.

— **Omor.** În apropiere de S.-Ivan (comit. Bistrița-Năsăud) a fost aflat sub o cruce un țeran român din comuna aceasta. S'a constatat, că el a fost ucis cu un topor de unul care trăia în nelegiure cu nevasta celui omorît.

— **Tipografia »Minerva« și-a strămutat locul, în Piața-mare Nr. 2.**

— **Deputațiunea femeilor frumoase.** Raportorul ziarului „Times” scrie: Presidentul Roosevelt a primit zilele aceste o deputație interesantă. Ochii camelierului zice-se străluceau și fața îi ridea în deliciul sufletesc; când a anunțat deputația, — căci de, era o deputație constatătoare din mai multe femei, una mai frumoasă ca cealaltă. Ba chiar și bătrânul president și-a pus ochelarii zimbând cu îndestulare la înfățișarea tabloului, când o ceată de frumuseți a intrat parfumând aerul sever al sălii de audiențe.

Deputația și-a înaintat în graiviu glângerea contra funcționarilor dela vamă, cari nu se poartă față de secul frumos cu destulă gingășie și prevenire. Conducătoarea a început predarea jalbei, dar' abia a apucat a spune ceva — toate au început a se amesteca și a explica. Presidentul sta încurcat și dacă nu a capitulat înaintea Spanionilor al San-Iuan, a trebuit să capituleze acum înaintea unei deputații de — femei. A promis toate posibilitățile în chestie.

— **Al miilea ou.** »Leesener Beobachter» aduce raport despre un iubileu ciudat, care s'a serbat în Gandersheim. Pedelul școalei de acolo, Albert Probst, are o găină, care în decurs de 6 ani a ouat peste o mie de oue și cum e Neamțul cu sistem, a ținut dl Probst în evidență ouele, așa încât când a ouat găina al miilea ou, a dat un mare banchet, la care au fost invitate mai multe notabilități. Strada în care locuște proprietarul găinei fenomenale a fost festiv pavozată, ear pompierii voluntari au adus serenadă cu lampioane. Cocosii din vecini încă s'au aliat la serenadă ca debutanți benevoli. Menu-ul a constat din o căigană colosală (ratotă, păpară, păparadă, oue, sau cum îi mai zice alocurea), ear un diurnist dela primărie a rostit un avântat toast în sănătatea găinei harnice.

BIBLIOGRAFIE:

La Inst. de arte grafice »Carol Göbl» S-sor I. St. Rasidescu, București, Strada Doamnei Nr. 16 a eșit de sub tipar: *Fascicula II* din publicațiunile Societății „Steaua”: »**Foloasele învățturii**» de Petre Dulfu, distins scriitor și laureat al *Academiei Române*. Asemenea se află în deposit: *Fascicula I* »**din țeara Basarabilor**» de George Coșbuc, cunoscutul nostru scriitor și poet, laureat al *Academiei Române*. Prețul fie-cărei fascicule este de 15 bani. Venzetorilor se acordă cu 10 bani exemplarul, pri-vindu-i speșele de expediție. Scopul Societății „Steaua” fiind răspândirea culturii până în straturile cele mai de jos ale poporului român, sperăm că vom avea sprijinul tuturor oame-nilor de bine pentru realizarea acestui ideal

Comitetul Societății »Steaua».

— A apărut: »**Viitoriul**», studiu politic, de Dr. Traian Vnia, retipărie din »Drapelul». Lugoj editura ziarului »Drapelul». Conferință cetită de autor în prima convenire socială din iarna aceasta a societății române din Lugoj.

— Dela Librăria Tipografiei archidiece-sane în Sibiu se poate procura »o pagină din **Lupta noastră pentru existență**». Articoli reproduși din ziarul »Telegraful Ro-mân» anul 1900 și publicați de Nicolau Ivan, protopresbiter, asesor consistorial, membru în comitetul central al »Asociațiunii pentru liti-ratura română și cultura poporului român».

Prețul 1 cor.

Compatriotul nostru Ioan S. Ordean născut în Romos, cotul Hunedoarei. Absolvent al școalei de Agricultură dela Ferestrău, tost bursier pe termele model ale Archiducelui Albrecht (Austro-Ungaria), ne transpune mai multe lucrări ale sale proprii și anume:

1. »Cultura hemeiului» — București, Tipografia Euf. N. Miulescu, str. Câmpineanu, Nr. 46, anul 1892, broșurată, cu 19 pagini. Prețul 50 bani.

2. De pe termele model ale Archidu-celui Albrecht, »Cultura cu abur», București, Lito-Tipografia Carol Göbl, 16 str. Doamnei 16, anul 1892, broșurată, cu 20 pagini Prețul 50 b.

3. »Industria berei» hemeiul și »Vițele Americane» (Berea este până licuidă a sê-racului) București, Tipografia »Gutenberg» Ioseph Göbl, str. Doamnei 25. Prețul 50 bani Broșură cu 31 pagini, 1896.

4. »Cultura sfeclei». Industria zahărului și Agiul. București Tip. »Gutenberg» Ioseph Göbl, str. Doamnei 23, anul 1896. Broșura cu 44 pagini. Prețul 1 leu.

5. »Criza Agricolă-Financiară», Reme-diile și Agiul. București, Tip. »Gutenberg» Ioseph Göbl, str. Doamnei 23, anul 1896 Broșură cu 36 pagini. Prețul 1 leu.

6. »Societățile Agricole» și cauzele mi-seriilor Agriculturii noastre (Răspunsu unor

critici) București, Tip. »Gutbg», str. Doamnei 23 anul 1897. Broșură de 22 pag. Prețul 1 leu.

7. »Eminescu» Pesimist, Profet și Eco-nomist. Supliment la Revista »Primăvara» București. Tipografia »Gazeta Săteanului» 117 Calea Victoriei 1899 Broșură cu 106 pag. Prețul 1 leu.

In aceste broșure originale, scrise pe basa studiilor economice, autorul a depus totul ce a mai contras din extinsa și temei nica sa praxă. Modul, cum materialul este împărțit, apoi limba curată și la înțeles, sunt tot atâtea atribute, prin cari broșurile se recomandă de sine.

Toate se află de vânzare la Aurel P. Ordean, în Romosz u. p. Szászváros (Orăștie) și le recomandăm și noi cu toată bunăvoința on. public.

„Donau“

5—

societate de asigurare concesionată în Viena.

Asigură în condițiunile cele mai avantajoase:

a) **Contra daunelor de foc**, edificii de locuit și de economie, maga-zine de mărfuri, mobile, îmbrăcăminte, rufe, **cară și vite** de tot soiul, pro-ducte de câmp și de recoltă.

Asigurare favorabilă în pausal și în condiții avantajoase, mai departe: biserici, școli, edificii parohiale și edificii domeniiale, stabilimente de fabrici, mori etc.

b) **Pe viața omului** în combinațiuni deosebit de favorabile, capitalele asigurate se pot folosi atât pentru asigurarea viitoriului familiei (cas de moarte) cât și în cazul ajungerii unei etăți fixate a asiguratului și anumit după patru prospecte deosebite.

Informațiuni se dau și oferte se primesc la „**Dacia**” institut de credit și economii, societate pe acții în Orăștie ca **Agentură principală**.

„D A C I A“

institut de credit și economii, societate pe acții.

Reședința societății: **Orăștie** (Szászváros, Broos).

Birourile societății se află în casele proprii:
(**Strada Berăriei nr. 12, lângă posta regească**).

Capital social 100.000 cor.

Operațiunile societății sunt:

A) primește depuneri spre fructifi-care.

a) **depuneri** fără anunț până la 100 cor. 5 1/2 %.

b) **depuneri** mai însemnate cu anunț de un an cu 6 %.

c) **depuneri** făcute de biserici, școale, corporațiuni culturale ori cu scop de binefacere cu 6 %.

Contribuția erarială pentru su-mele depuse se plătește prin institut.

Regulamentul special pentru de-puneri se cuprinde în libelul de de-puneri.

Depuneri, ridicări și anunțări se pot face și prin postă și se resol-vează fără întârziere.

B) Acoardă credite personale pe lângă cambii sau obligații cu cavenți.

C) Acoardă împrumuturi pe efecte.

D) Acoardă împrumuturi pe lângă siguranță ipotecară.

E) Institue ramul de amanetare pe aurituri, argintării, pe lângă disposi-țiile legale existente, procurându-și concesiunea forului competent.

F) Cumpără și vinde efecte pu-blice, pe cari în cas de lipsă le poate lombarda.

G) Cumpără și vinde realități.

H) Cumpără și vinde ori-ce lu-cruri mobile.

I) Tot felul de întreprinderi co-merciale și economice, în societate cu alții ori singură.

K) Finanțează patente.

L) Arêndează și exarêndează rea-lități și alte drepturi și întreprinder-de tot soiul.

Direcțiunea.

„Minerva” inst. tipogr., societate pe acții

in Orăștie Szászváros.

Opuri ———
Bilete de log. ———
Broșuri ———
Circulare ———
Bil. de vizită ———
Invitări ———
Bilanțuri ———
Acții ———
Cap. de epist. ———
Placate ———
Ord. de dans ———
Adrese ———
Compturi ———
Note ———
Preț Curent. ———
Anunțuri ———
Registre ———
Împrimare ———
Couverte ———
Bilete de cun. ———
Etc. etc. etc.

Există deja de 14 ani și este pro-văzută cu tot felul de material necesar, ca ori-care altă tipografie.

Institutul Tipografic

„Minerva“

pe lângă că efectuește ori-ce co-mande repede și cu prețuri mode-rate, se îngrijește totodată ca toate acelea să fie estetic lucrate și fără erori.

Până de present se bucură de sprigi-nul celor mai îndepărtate orașe. Dovadă aceasta despre promptitudinea și acurateța cu care efectuește ori-ce lucrare.

Ca unica tipografie românească în acest mare comitat, se roagă de bine-voitorul sprigin al celorlalte institute rom., precum și al privaților.